

ПРОБЛЕМИ ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПРОДУКЦІЇ АПК УКРАЇНИ НА МІЖНАРОДНОМУ РІВНІ

асист. Марочко С. С., студент гр. Е-91 Ромашко А. С.

Агропромисловий комплекс є одним із найскладніших комплексів в економіці України. Рівень розвитку АПК є однією з ознак, що характеризує розвиток країни. АПК забезпечує населення продуктами харчування, а промисловість – сільськогосподарською сировиною. Підвищення конкурентоспроможності цієї галузі є необхідною складовою на шляху до підвищення загального розвитку країни, особливо в сучасних умовах.

Вагомий внесок у дослідження конкуренції та вивчення конкурентоспроможності підприємств АПК зробили вітчизняні та іноземні вчені: І. Герчикова, Ж. Ламбен, М. Портер, Ю. Иванов, А. Юданов та ін. Проте, багато проблем залишаються невирішеними. Серед них такі питання як підвищення конкурентоспроможності підприємств АПК, підвищення якості продукції, вдосконалення інфраструктури та ін.

Метою роботи є визначення ключових проблем підвищення конкурентоспроможності продукції АПК України, а також систематизація заходів щодо підвищення конкурентоздатності вітчизняного АПК на державному та на міжнародному рівнях.

Сучасний рівень розвитку агропромислового комплексу має недостатній рівень та характеризується низкою негативних тенденцій, серед яких, зокрема, такі:

- недоотримання значної частини доходів виробниками сільськогосподарської продукції, що погіршує їх фінансовий стан та і без того незадовільні соціально-економічні умови у сільській місцевості;
- утворення та збільшення негативного сальдо зовнішньої торгівлі сільськогосподарською продукцією, що спричинить подальше витіснення вітчизняної продукції імпортованою на внутрішньому ринку та ін.

При цьому, головними перешкодами підвищення конкурентоспроможності продукції АПК на міжнародному ринку є:

- недостатня розвиненість та ефективність українських підприємств та інфраструктури АПК. Недоліком є занадто велика кількість дрібних приватних господарств, які поступаються у своїх можливостях великим підприємствам, останні з яких мають більші фінансові, технологічні ресурси та виготовляють продукцію більш високотехнологічну, вищої якості;
- низький рівень сертифікації продукції агропромислового комплексу порівняно з міжнародними стандартами. В сучасних умовах органічна продукція має визначальне значення на шляху до підвищення рівня конкурентоспроможності підприємств. До того ж подібна продукція характеризується підвищеним попитом. Це стосується не лише продуктів харчування, а й промислової сировини, наприклад, виготовлення органічного палива. В Україні кількість підприємств, які отримали міжнародні сертифікати є занадто низькою. Наприклад, лише 3% м'ясопереробних комбінатів, 34,6% молокопереробних підприємств мають міжнародні сертифікати[1]. Щодо українських сертифікатів, то лише близько їх половини відповідають міжнародним сертифікатам якості;
- складність та висока вартість процесу одержання сертифікатів ISO чи HASSP (від 6 до 18 місяців) [1]. В Україні питання органічного виробництва не регулюється жодним нормативно-правовим документом. Тобто на українських виробників не накладається жодних зобов'язань щодо маркування свого продукту;
- невідповідність українського експорту попиту іноземних країн на сільськогосподарську продукцію;
- нерозвинена фінансово-кредитна політика та обтяжлива податкова політика;
- недостатній рівень розвитку науково-технічного прогресу. Стан підприємств АПК характеризується обмеженістю та застарілістю технічного оснащення, що значно сповільнює темпи розвитку;
- недостатня підтримка держави;
- після вступу до СОТ виникли ряд певних проблем, які пов'язані з необхідністю покращення інвестиційного клімату, підвищення внутрішніх стандартів продукції.

Вирішення цих питань є необхідним кроком на шляху до досягнення ефективного розвитку, зайняття більш провідних позицій на міжнародному ринку. Важливим є підвищення якості державного фінансування, збільшення дотацій в сферу сільського господарства та АПК, вдосконалення товарної структури експорту продукції, яка б більше відповідала потребам іноземних споживачів. Не менш важливою є адаптація українського законодавства до міжнародних норм; збільшення сертифікації продукції згідно стандартам якості, екологічності та безпечності є одним з найважливіших напрямів розвитку на міжнародному ринку, тому доцільним є прийняття нормативно-правового документу, який би регулював питання органічного виробництва. Взагалі підтримка АПК та стимулювання виробництва державою є пріоритетним напрямом розвитку. Розв'язання зазначених проблем, врахування зарубіжного досвіду дозволить вивести АПК України на новий конкурентоспроможний рівень.

1. Напрями посилення конкурентоспроможності АПК України на європейському продовольчому ринку в умовах розширення зони вільної торгівлі [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу : <http://old.niss.gov.ua/Monitor/august08/02.htm???history=0&sample=5&ref=0>